

királyról esodálom, hogy fölvetette a kereszt-háború eszméjét.

A nagyhatalmak.

Londonból jelentik: Diplomáciai körökben beszélnek, hogy a nagyhatalmak már megállapodtak abban, hogy alkalmas időben újból interveniálnak a harcoló Balkán-szövetségnél. Állítólag bevárják, amíg a harcoló felek pénzügyileg kimerülnek.

Athén, október 22. A görög hadsereg Prevozáat ostromolja.

Belgrád, október 22. Ma érkezett meg a harctérről az első sebseült-szállítmány. Százötven katonát hoztak a szerb fővárosba, akiknek a fogadására az állomáson megjelentek a Szkupstina tagjai.

Berlin, október 22. A bolgár hadsereg Kirk-Kilisenél áttörte a török védelmi vonalat. Másik jelentés szerint három izben kísérelték meg a védelmi vonal áttörését, de a támadást mindannyiszor visszaverték a törökök.

Szegedi mérnökök, építészek és a fogadalmi templom.

(Saját tudósítónktól.) Teliesen megbízható forrásból kapjuk azt a hírt, hogy a Szegedi Mérnök és Építész Egyesület legközelebb ülést tart, melyen a fogadalmi templom ügyében foglalnak állást. Ugyanis egy tekintélyes áramlat keresztül akarja vinni, hogy a fogadalmi templom tervének részletes kidolgozására s a fölépítésre hirdessenek pályázatot.

Lapunk keddi számában foglalkoztunk azzal a változással, ami azáltal állott elő, hogy Schulek Frigyes lemondott a fogadalmi templom részletes kidolgozásáról és az építésről is. Schulek már ismételtén készült lemondani a nagy mil keresztülviteléről. Öreg korára hivatkozott. Lázár György dr polgármester közbenjárására mégis úgy vártuk, hogy a tervező, európai nevű építész alkotja meg a monumentális művet. Most azután visszavonhatatlanul lemondott. Megírtuk azt is, hogy Szeged polgármestere tárgyalt Foerk Ernő budapesti műépítésszel, felszólította, hogy vállalja el a szegedi fogadalmi templom fölépítését. A cél az, hogy Schulek Frigyes ismert tervei alapján dolgozzon Foerk is; természetesen a részletek megoldása már ő reá vár.

Foerk Ernő hojlundó a fogadalmi templom fölépítésére.

Szóval ma ez a helyzet. Igen ám, de akadnak Szegeden olyan műépítészek, akik azon a véleményen vannak, hogy pályázat nélkül nem célirányos ilyen ügyben döntenek. Sőt egyesek kétségbe vonják, hogy Foerk Ernő képes Schulek terveit művészi módon megoldani. Több, neves műépítész például ezeket mondotta el kérdésünkre:

— Schulek Frigyes tudvalevőleg román stílusban tervezte a fogadalmi templomot. Tehát a részletes kidolgozás is csak ilyen stílusban történhetik. A legkisebb disszonancia megbontaná az amúgy is kényes stílus egységét. Már pedig Foerk Ernő nem a román stílus mestere, egyáltalán nem ilyen tervek alapján dolgozik. Hol itt a garancia, hogy a részletes megoldás sikerül majd? Eltekintve tehát az évi kérdéstől, mely önmagában véve is tiltakozásra szólít, megmarad a személyi kérdés is.

Viszont ezekkel a nyilatkozatokkal szemben egyik, szintén szegedi és igazán kiváló műépítész a következőket mondotta:

— Az akkori pályázaton Schulek Frigyes után Foerk Ernő mindenkivel szemben megnyerte a második pályázatot. Ez az eredmény megmagyarázza, hogy Szeged polgármestere őt bizta meg az építéssel. Nem állhat meg az a hivatkozás, hogy Foerk nem

dolgozik román stílusban, tehát nem is ért hozzá. Ifjú korától kezdve folytonosan sikerrel aratott, a legképzettebb és legszorgalmasabb magyar műépítészek egyike és csak az mondhatja róla, hogy nem ért a román stílushoz, aki őt egyáltalán nem ismeri. Föltétlenül helyes érzék és logika vezethette a polgármester urat, amikor Foerk Ernővel lépett tárgyalásba. Szerintem és azt hiszem, sok szakember szerint is, ez a kérdés annyira megérett már a kivitelre, sőt elintézt ügy volt, hogy ilyen változás miatt nem szükséges pályázatot hirdetni. Különösen, ha tekintetbe vesszük az új műépítést.

Ime, az egymásnak kontra nyilatkozatok. Minden külön megjegyzés nélkül adjuk le az egészet, hiszen — reméljük — a legközelebbi napok ugyanis meghozzák a végleges elintézt.

Ujabb házkutatás.

— Mi történt a Hódmezővásárhelyi Takarékpénztárban. —

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország már közölte azt a feltűnően érdekes hírt, hogy egy budapesti cég hamis eskü miatt bünvádi eljárást indított Fáy Antal, a Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár vezérigazgatója ellen. A följelentés alapján Magay Lajos dr, a szegedi törvényszék vizsgálóbírája október másodikán az ügyészség indítványára házkutatást rendelt el a Hódmezővásárhelyi Takarékpénztárban.

A bonyodalom Burger Anna és Fiai budapesti cég följelentéséből keletkezett. Az ügy aktái szerint Fáy Antal a takarékpénztár palotájához szükséges portálékat rendelt Bruchsteiner és Stern budapesti vállalkozóknál. A megrendelés még 1910-ben kelt, a portáléokra tizennégyezer és ötszáz koronában történt megegyezés. A cég átruházta a követelését Burger Anna és Fiai fővárosi gyárosokra. A följelentés szerint a bank kifizetett tízezer koronát, a négyezeröttszáz korona fönmaradt. Később, amikor Burgerék be akarták hajtani a követelésüket, a pénztár nem ismerte el annak a jogosságát. Ebből aztán polgári per keletkezett. Hogy ne huzódjék sokáig az eljárás, Fáy Antal főesküjére alapították az ügy sorsát. A vezérigazgató főesküje alapján a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék a fölperes céget elutasította a keresetével.

A gyártulajdonosok nem nyugodtak meg az ítéletben, hanem könyvelésük és levelezésükre támaszkodva, Zoltán Jenő dr fővárosi ügyvéd útján hamis eskü miatt bünvádi följelentést tettek Fáy Antal, a takarékpénztár vezérigazgatója ellen. A szegedi ügyészség a nyomozás iratai alapján a bizonyítékok beszerzésére szükségesnek találta a takarékpénztárban való házkutatást.

Magay Lajos dr vizsgálóbíró elrendelte a rendelési levél, a számla és a nyugta lefoglalását. A házkutatás, amelyet a minap fogantatosítottak Vásárhelyen, meglepő eredménnyel végződött. Nyomára akadtak a számlának és a tízezer korona kifizetését igazoló nyugtának. Ez a fölfedezés azért szenzációs, mert Fáy Antal arra adta a főesküjét, hogy a takarékpénztár bérházához sem ő, sem pedig megbízásából Groszmann R. és Fiai cég a portálékat nem rendelte, Bruchsteiner és Stern cég számláját meg nem kapta, arra tízezer koronát nem fizetett és végül, hogy a rendelési nyugta nem érkezett a takarékpénztárhoz.

És most következik az eset legföltűnőbb fejleménye, amelynek még igen súlyos következménye lehet. Nagy Ernő dr, vásárhelyi járásbíró, aki az első házkutatást fogantatosította, az iktató könyvben feltűnő szabálytalanságot talált. Az iktatókönyv 1910. július tizenkilencediki lapján, azon a napon, amikor a följelentés szerint a rendelési nyugtának meg kellett érkeznie, az egész rovatot hatvan centiméter szélességben átfestették és leragasztották.

A járásbíró értesítésére az ügyészség az iktatókönyv és az 1910. júliusban való egész levelezés lefoglalását indítványozta a vizsgálóbíróknak. Magay Lajos dr erre újabb házkutatást rendelt el, amelyet kedden fogantatosított Nagy Ernő dr járásbíró.

Fáy Antal és a Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár ügye izgalmas érdeklődést kelt Vásárhelyen. A vizsgálat eddigi eredménye szerint még szenzációs fejlemények várhatók.

Iparfejlesztés és városi érdek.

(Saját tudósítónktól.) A júliusi közgyűlés Pálffy Dániel vasgyárosnak 14 hold vizálas területet adott el kedvezményes áron és azzal a kikötéssel, hogy az kizárólag ipari célokra fordítható. Ugyanekkor más szegedi iparosok is kaptak ilyen föltertelek mellett a várostól földet. A közgyűlési határozatot Márer Gyula megfölebbezte, azonkívül a telekelidegenítés dolgában — mint azt Lázár polgármester a Délmagyarország mai számában közzétett nyilatkozatában mondja — több nagytekintélyű városi polgár fejezte ki előtte aggodalmát. Minthogy a közgyűlési határozatot véleményezéssel kell fölterjeszteni, a polgármesternek tájékozódnia kellett azokat illetőleg, amik Márer fölebbezésében voltak és így a közgyűlési határozatot csak hétfőn terjeszthette föl a belügyminiszterhez.

Az iparosok — különösen az érdekeltek — testületi érdekeik sérelmét látták ebben az eljárásban, ami pedig egy előkelő pozícióju hivatalnok alapos munkájáról tesz tanúságot. Gyűléseztek is és azzal vádolták meg a polgármestert, hogy az ipar kerékkötője. A vádra megfelelt Lázár és most az iparoskongresszus lezajlása után beavatott és megbízható helyről olyan információkat kapunk, amelyekkel teljesen tisztázhatják ezt az ügyet.

Ezek szerint távolról sem lehet alaptalannak mondani a polgármesternek azt az aggodalmát, hogy a Pálffy-féle vasgyár részére kért 14 katasztrális hold terület túl nagy és hogy így a város túllépte azt a határt, ameddig az ipar pártolása céljából el szabad mennie. Igaz, hogy a telek feltöltése 70—80,000 koronába kerül, de az így feltöltött terület négyyszögöle 15—20 korona értéket képvisel. A polgármester előtt nemcsak Márer fölebbezése feküdt, de levél érkezett hozzá, amely azzal vádolta meg, hogy Kállay főispánsága idején ilyen dolgok nem történhettek meg. A legteljesebb körültekintéssel kellett tehát eljárni, elsősorban azért, mert iparosok érdekeiről volt szó, de azért is, hogy súlyos felelősséggel járó hivatali kötelességeinek teljesítésében senki hozzá ne férközhessen. Hogy a polgármester az ügyet kezdettől fogva a legnagyobb szimpátiával kezelte, bizonyítja az is, hogy annak bizottsági tárgyalására meghívta Pálffy Dánielt, hogy személyesen adhassa elő azokat a minden esetre számottevő érveket, amelyekkel kérelmét megindokolta. Ez a szokatlan, majdnem példátlan előzékenység igazán nem az ipar jelentőségének meg nem értékesítésére mutat.